

Sunn byutvikling og fortetting

Aasne Haug – Asplan Viak as

NFBiB jubileumsseminar 8.12.2016

Kampen om tilværelsen

- Erfaringer fra de siste 25 år viser at det ofte er konflikter mellom fortetningspolitikk og ønsket om bevaring av grønne områder.
- 70-80 prosent av grønnstrukturen i byer og tettsteder er nedbygd siden 1950-tallet (Miljødirektoratet, 2016)
- Riksrevisjonen rapporterer om nedbygging av grønnstruktur og potensielle rekreasjonsområder i byer og tettsteder på en lite planmessig måte (Hanssen G. S., Hofstad, Saglie, Ness, & Røe, 2015)

Sosial bærekraft

Status Manglende fokus på sosial bærekraft ⁽¹⁾

Muligheter

Allmenninger
Møteplasser
Friluftsliv Nærmiljø
Ferdseårer
Lokalklima
Folkehelse Trygghet
Opplevelser

Økonomisk bærekraft

Muligheter

Attraktivitet
Robusthet
Kommuneøkonomi

Miljømessig bærekraft

Status

Ensidig fokus på CO₂

I 2020 kan verdens bestander av pattedyr, fugler, reptiler, amfibier og fisk være redusert med to tredeler siden 1970, på grunn av menneskenes handlinger⁽²⁾.

70-80 prosent av grønnsstrukturen i byer og tettsteder er nedbygd siden 1950-tallet ⁽³⁾.

Muligheter

Sammenhengende blågrønn struktur
Nye leveområder
Habitatherming
Økt naturmangfold

1. Hanssen, G. S., Hofstad, H., & Saglie, I.-L. (2015)

2. NRK (2016)

3. Miljødirektoratet (2016)

Paradigmeskifte i planlegging?

Mye tyder på at utfordringene som følge av befolkningsvekst, klimaendringer og etterkrigsårenes planpraksis fremtvinger et blågrønt paradigmeskifte hvor byene i langt større grad en tidligere planlegges og utvikles på landskapets og lokalbefolkningens premisser

Krav og kunnskap

- Krav følges opp med minimumsløsninger
- Fortetting krever at det alltid må prioriteres mellom gode tiltak
- Hvordan kan økt forståelse om sammenheng mellom utforming av våre fysiske omgivelser og folkehelsen påvirke beslutninger?

Landskapsarkitekter om utviklingen i Oslo: – Utearealene blir gjemt bak en mur av boligblokker

LORNS BJERKAN

OPPDATERT: 03.DES.2016 16:40 | PUBLISERT: 03.DES.2016 21:00

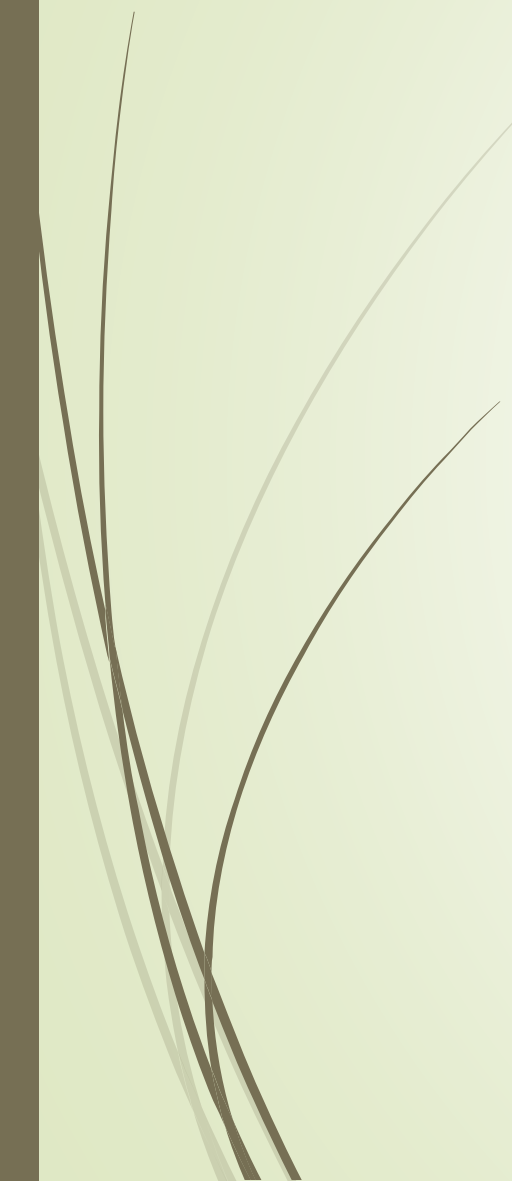

Fremdeles «grå» kunnskapsområder

- Mange sammenhenger er ikke kjent
- vi vet at luftforurensning er farlig, støy er plagsomt og trafiksikkerhet viktig
- Vi vet mindre om at støy kan være helsefarlig, at sosialt ustabile bomiljøer er en helserisiko, eller den helsemessige betydningen av vann eller dyr i nærmiljøet.
- Byøkologi – hvordan optimalisere det menneskelige habitat i by?

Hvordan kan økt kunnskap om koblingen mellom byøkologi og helse få betydning

- Gjennom tverrfaglig forskning kan vi få mer kunnskap om kindereggeffekten av f.eks blågrønne tiltak
 - Mer kunnskap om de faktiske helseeffektene av flerfunksjonell bynatur
 - Som kan underbygge løsningsforslag, utredninger og argumenter materialisert i formelle planer.
-

PRINSIPPER FOR BLÅGRØNN INFRASTRUKTUR & OVERVANNSHÅNDTERING

Regnbed og naturlig infiltrasjon

Grønnetak

Blågrønne gater

Flomvei

Prosjekteksempel Drammen

Flomsone
Sidevassdrag møter Drammenselva

KU-metodikk for utredning av folkehelse

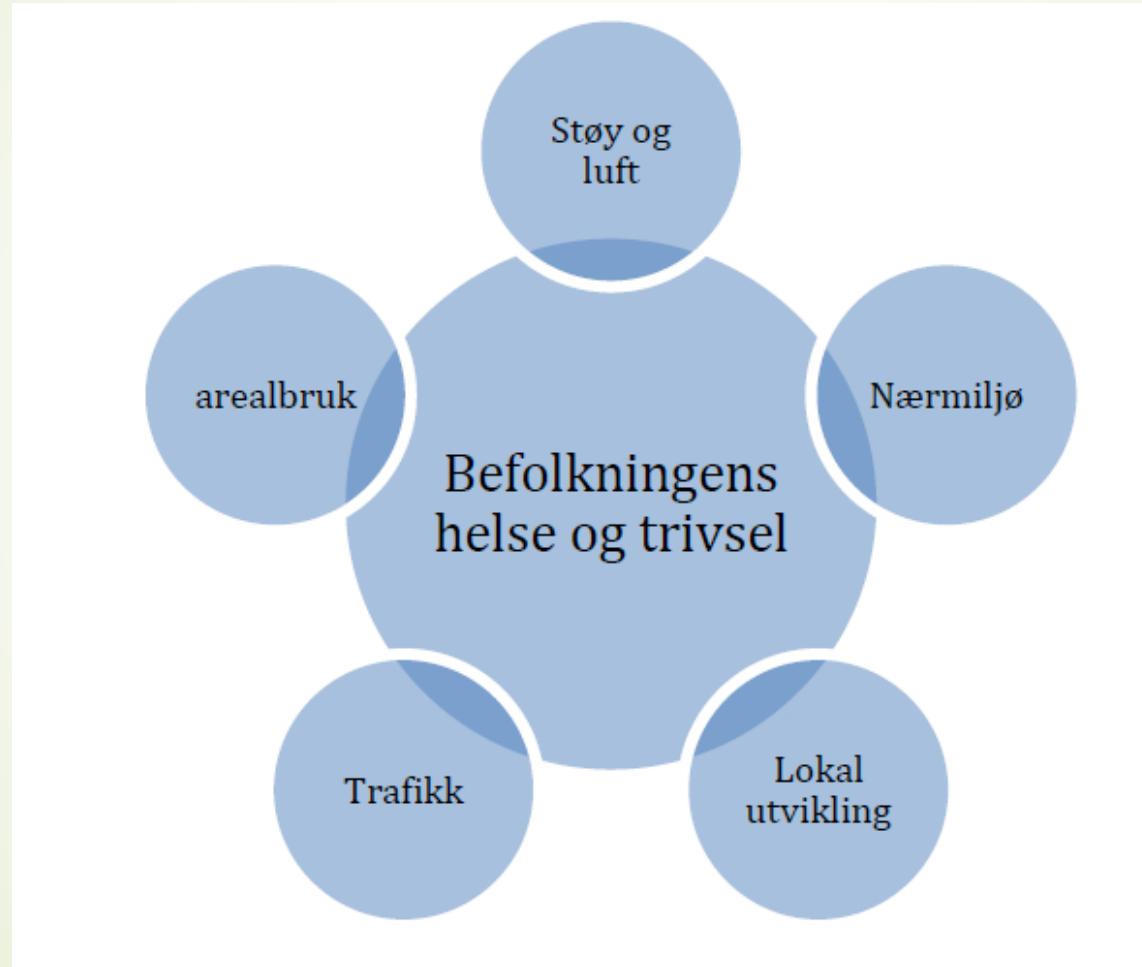
- I dag finnes en veileder for KU-metode knyttet til utredning av Folkehelse utarbeidet for Sosialdepartementet i 2001, før Folkehelseloven trådte i kraft
- «Helse og trivsel i konsekvensutredningen»
- Utgangspunktet er å avdekke sårbarhet for endringer i en befolkning basert på informasjon om utviklingstrekk, demografi, leverkår og helse
- Deretter vurderes risikofaktorer og indikatorer knyttet til fysiske omgivelser, sosiale strukturer, arbeidsmarked og økonomi og demokratiske muligheter
- Det gjøres en vurdering av hvorvidt befolkningens generelle helsetilstand vil påvirkes, med spesielt fokus på sårbare grupper

Datagrunnlag

- Grunnlagsdata og prognoser for aldersammensetning og flyttemønster, SSB-dataanalyser, ulike rapporter og planer
- Kunnskap om ytre faktorer fra kommunens hjemmesider, tidligere studier og andre delutredninger for tiltaket, f.eks støy, grunn- og luftforurensning el
- Spørreundersøkelser og intervjuer (med f.eks helsepersonell, kommunelege, skole mv)

Forholdet til andre utredninger

Temaeer som behandles i metoden

Bomiljø: fysiske omgivelser

Tilgang til rent vann
God transport

Fravær av risiko for:
smitte
Støy
Luftforurensning

Stedskvalitet

Sosialt miljø og aktivitetsmuligheter

Mulighet for Kulturopplevelser
Friluftsliv

Sosialt nettverk og aktive mellom-menneskelige relasjoner

Fakta om befolkningen: demografi, flyttemønster, stønadsbehov, forbruk av helsetjenester med mer.

Økonomiske og samfunnsmessige rammebetingelser

Arbeid, tjenestetilbud, kompetanseutvikling og privatøkonomi

Deltakelse i plan- og beslutningsprosesser

Bomiljø: iht veilederen:

- Luftforurensning
- Vann- og grunnforurensning
- Støy og vibrasjoner
- Ulykker
- Stedskvalitet, kulturmiljø og byggeskikk
- Transport og offentlig kommunikasjon

Hva mangler?

- Metodikken har stort fokus på å redusere eller fjerne de negative elementene
- det er fokus på å bevare positive elementer,
- mindre fokus på hvilke elementer som mangler

- gitt ny kunnskap om betydning av byøkologisk påvirkning på det menneskelige habitat bør det bli mer fokus på hva vi **bør supplere omgivelsene våre med**

A photograph of a street scene, possibly in a city, with a car in the foreground and trees in the background. The text "Bare sorgen?" is overlaid in the center. The image has a slightly grainy, vintage quality. The text is in a white, serif font. The background shows a street with a car, trees, and buildings. The overall tone is somewhat somber or reflective.

Bare sorgen?

AKERSELVA/ OSLO/2015

**Takk for meg
Aasne.haug@asplanviak.no**

